

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Комунального закладу
«Харківський ліцей №68
Харківської міської ради»

_____ Вікторія БУТІВЧЕНКО

«__» _____ 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Комунального закладу
«Харківський ліцей №68 Харківської міської ради»
на 2023/2024 навчальний рік

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради Харківської
загальноосвітньої
школи I-III ступенів №68 Харківської міської
ради Харківської області
протокол від 31.05.2023 № 16
Голова педагогічної ради,
директор

_____ Вікторія БУТІВЧЕНКО

ХАРКІВ - 2023

ЗМІСТ

I. Загальні положення

1. Призначення школи та засоби її реалізації
2. Опис «моделі» випускника школи
3. Цілі та задачі освітнього процесу школи
4. Навчальний план та його обґрунтування
5. Особливості організації освітнього процесу
6. Порядок вивчення окремих предметів
7. Показники (вимірники) реалізації освітнього процесу
8. Процеси розвитку, виховання і соціалізації в школі

II. Освітня програма школи I ступеня

III. Освітня програма школи II ступеня

IV. Освітня програма школи III ступеня

V. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Розділ 1

Призначення школи та засоби її реалізації

Призначення ліцею полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону ліцея, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектру додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;

- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю три роки.

Розділ 2

Опис «моделі» випускника ліцею

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Усі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння, отримані учнем, тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу ліцея

Заклад освіти у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, рішеннями Харківської міської ради та її виконавчого комітету, розпорядженнями Харківського міського голови, наказами Департаменту освіти Харківської міської ради та власним Статутом.

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі міста, району, мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед ліцеєм поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази ліцею.

Розділ 4

Навчальний план та його обґрунтування

Комунальний заклад «Харківський ліцей №68 Харківської міської ради» області відповідно до Статуту є комунальним закладом освіти.

Ураховуючи освітні запити учнів та їх батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу кабінетів, у старшій школі навчання організовується за суспільно-гуманітарним напрямом диференціації, історико-філологічного профілю: у 10-А,Б; суспільно-гуманітарним напрямом диференціації, історико-правового профілю: у 10-В класі; філологічним напрямом диференціації, української філології профілем: у 11-А,Б класах.

У 2023/2024 навчальному році у ХЛ №68 функціонуватимуть 38 класів, в яких навчатимуться 1003 учні.

Навчальний план ХЛ №68 на 2023/2024 навчальний рік складено на підставі наказів Міністерства освіти і науки України про типові освітні програми:

- для 3-А класу з українською мовою навчання, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» - Освітня програма початкової школи НПП «Інтелект України», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.02.2021 № 140 – додатки 1,3;
- для 1–2-х класів з українською мовою навчання – за Типовою освітньою програмою розробленою під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1272 – додатки 2,4;
- для 3-4-х класів з українською мовою навчання – за Типовою освітньою програмою розробленою під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 – додатки 6,7;

- для дітей з інтелектуальними порушеннями - до Типової освітньої програми згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 816 (таблиця 1), додаток – 5,8;
- для 5-6-х класів - за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (таблиця 1), додатки – 9,10;
 - для 7–9-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиці 8,10) – додатки 11-18;
- для 10-11-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (таблиця 2) – додатки 19-21.

Відповідно до навчального плану педагогічні працівники навчального закладу самостійно добирають програми, підручники, навчальні посібники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що мають забезпечувати виконання статутних завдань та здобуття освіти на рівні державних стандартів.

Розділ 5

Особливості організації освітнього процесу

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про повну загальну середню освіту», власного Статуту з урахуванням місцевих особливостей, специфіки та профілю закладу освіти встановлюється наступна структура 2023/2024 навчального року.

2023/2024 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 01 липня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою: I семестр – з 01 вересня по 29 грудня 2023 року, II семестр – з 15 січня по 31 травня 2024 року.

Тривалість уроків у загальноосвітніх навчальних закладах становить: у 1-х класах – 35 хвилин, у 2–4-х класах – 40 хвилин, у 5–11-х класах – 45 хвилин.

З метою створення сприятливих умов для організації відпочинку молодших школярів та збереження чинної норми педагогічного навантаження вчителів початкових класів, вчителів-предметників додатковий облік і компенсації навчального часу не проводиться у зв'язку зі збільшенням тривалості перерв між уроками.

Різниця в часі навчальних годин 1-4-х класів обов'язково обліковується і компенсується проведенням додаткових, індивідуальних занять та консультацій з учнями.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної і старшої шкіл.

Державна підсумкова атестація буде проводитися відповідно до чинного Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 за № 8/32979.

Навчальні екскурсії та навчальна практика будуть проводитись упродовж навчального року (рішення педагогічної ради ХЛ №68, протокол від 02.06.2023 № 9).

Упродовж навчального року для учнів будуть проводитись канікули: осінні - з 23 жовтня до 29 жовтня 2023 року, зимові - з 30 грудня 2023 року до 14 січня 2024 року, весняні - з 25 березня до 31 березня 2024 року.

З урахуванням місцевих особливостей та кліматичних умов за погодженням з Управлінням освіти адміністрації Слобідського району Харківської міської ради можуть змінюватися структура навчального року та графік учнівських канікул.

Режим роботи закладу: п'ятиденний навчальний тиждень, одна зміна.

Розділ 6.

Порядок вивчення окремих предметів

Річний навчальний план ХЛ №68 включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення спецкурсів, курсів за вибором та факультативів, а саме:

- у 1-А,Б,В,2-А,Б,В, 3-Б,В,Г, 4-А,Б,В,Г класах з метою розвитку в дітей навичок безпечної поведінки на дорогах та вивчення Правил дорожнього руху і впровадження профілактичних заходів серед дітей усіх вікових груп введено вивчення курсу за вибором «Я – учасник дорожнього руху» (по 1 годині на тиждень);
- у 6-А,Б,В,Г класах з метою розвитку естетичних цінностей здобувачів освіти вводиться курс за вибором предмета «Хореографія» (по 1 годині на тиждень);
- у 5-А,Б,В,Г класах з метою розвитку технологічних компетентностей вводиться додаткові години на вивчення предмета «Технології» (по 1 годині на тиждень);
- у 7-А класі з метою допрофілізації вводиться додаткові години на вивчення предмета «Іноземна мова (англійська)» (2 години на тиждень);

- у 7-Б,8-Б класах з метою допрофілізації вводиться додаткові години на вивчення предмета «Іноземна мова (англійська)» (по 1 години на тиждень);
- у 7-В,Г класах з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Українська мова» (по 2,5 години на тиждень);
- у 8-А класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Українська мова» (2 години на тиждень);
- у 7-Б,8-Б,В класах з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Алгебра» (по 2 години на тиждень) та предмета «Геометрія» (по 2 години на тиждень);
- 7-В,Г класах з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Українська мова» (по 2,5 години на тиждень);
- у 8-А класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Українська мова» (2 години на тиждень);
- у 8-А класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Українська література» (2 години на тиждень);
- у 8-Б,В класах з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Алгебра» (по 2 години на тиждень), предмета «Геометрія» (по 1 годині на тиждень);
- у 8-Б,В класах з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення інформатики (по 1 годині на тиждень);
- у 7-Б класі з метою розвитку логічного мислення здобувачів освіти вводиться курс за вибором «Логіка» (1 година на тиждень);
- 9-Б класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Українська мова» (2 години на тиждень);
- 9-Б класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Українська література» (1,5 години на тиждень);
- 9-А класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Біологія» (1 година на тиждень);
- 9-А класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Хімія» (1 година на тиждень);
- 9-В класі з метою допрофілізації вводиться додатковий час на поглиблене вивчення предмета «Інформатика» (2 години на тиждень);
- у 10-А,Б,В, 11-А,Б класах з метою профілізації та поглиблення вивчення предмету вводиться додатковий час на вивчення предмета «Українська мова» (2 години на тиждень);

- у 10-А,Б класах з метою профілізації та поглиблення вивчення предмету вводиться додатковий час на вивчення предмета «Історія України» (по 1,5 години на тиждень);
- у 10-В класі з метою профілізації та поглиблення вивчення предмету вводиться додатковий час на вивчення предмета «Всесвітня історія» (0,5 години на тиждень);
- у 10-А,Б,В класах з метою забезпечення загальноосвітньої підготовки учнів та спеціалізованої поглибленої підготовки до майбутньої професійної діяльності продовжено факультатив «Методи розв'язування задач з математики» (по 1 годині на тиждень);
- у 10-А,Б,В,11-А,Б класах з підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з біології вводиться факультатив «Здоров'я, безпека, життя людини» (по 0,5 години на тиждень);
- у 10-А,Б,В класах з метою розвитку співпраці України з країнами Європейського союзу для подальшого приєднання до Європейської Унії вводиться факультатив «Взаємини України і Євросоюзу» (по 1 годині на тиждень);
- у 10-А,Б,В, 11-А,Б класах з метою профілізації та поглиблення вивчення предмету вводиться додатковий час на вивчення предмета «Українська мова» (по 2 години на тиждень);
- у 10-А,Б,В, 11-А,Б класах з метою підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання вводиться додатковий час на вивчення предмета «Англійська мова» (по 1 годині на тиждень);
- у 10-А,Б, 11-А,Б класах з метою розвитку мовних компетенцій продовжується вивчення предмета «Німецька мова» (по 2 години на тиждень);
- у 11-А,Б класах з метою профілізації та поглиблення вивчення предмету вводиться додатковий час на вивчення предмета «Українська література» (по 2 години на тиждень).

Викладання предмета «Захист України» здійснюватимуся у 10-х,11-х класах по 1,5 години на тиждень за рахунок інваріантної складової річного навчального плану.

Викладання інформатики здійснюватимуся у 10-х класах по 1,5 години на тиждень за рахунок інваріантної складової річного навчального плану.

Викладання інформатики здійснюватимуся у 11-х класах по 2 години на тиждень за рахунок інваріантної складової річного навчального плану.

Викладання мистецтва здійснюватимуся у 10-х класах по 1,5 годині на тиждень за рахунок інваріантної складової річного навчального плану.

Викладання мистецтва здійснюватимуся у 11-х класах по 1 годині на тиждень за рахунок інваріантної складової річного навчального плану.

За рахунок годин інваріантної складової робочого навчального плану викладаються інтегровані курси у 7-9-х класах – «Основи здоров'я» (по 1 годині на тиждень), у 10-А,Б,В,11-А,Б класах «Математика» (по 3 години на тиждень).

Для розвитку творчих здібностей учнів, кращого засвоєння ними програмного матеріалу введені години індивідуальних та групових занять:

- у 7-В,Г класах – з української літератури (по 1,5 години на тиждень);
- у 7-Б класі – з інформатики (1 година на тиждень);
- у 7-А класі – з історії України (1 година на тиждень).

З метою поглиблення пізнавального інтересу учнів до історії рідного краю, міста Харкова та реалізації регіонального компоненту у 8-х класах введено (по 0,5 години на тиждень), а у 9-х класах продовжено вивчення спецкурсу «Харківщинознавство» (по 0,5 години на тиждень) за модифікованою для 9-х класів, з обов'язковим оцінюванням навчальних досягнень учнів та виставленням балів з даного предмета до документа про базову загальну середню освіту.

Відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» та з метою виконання Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти третя година фізичної культури у 10-11-х класах компенсується за рахунок залучення учнів до позаурочної та позакласної роботи з предмета.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5; 2,5; 3,5), викладатимуться впродовж навчального року: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині через тиждень.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» та наказу Міністерства освіти і науки України від 08.04.2018 № 401 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року

№ 128» при вивченні окремих предметів у ХЗОШ №68 запроваджується поділ класів на групи:

- при вивченні української мови, яка вивчається як предмет, в 2-11-х класах при кількості більше, ніж 27 учнів у класі;
- при вивченні іноземної мови (англійської) - в 2-11-х класах при кількості більше, ніж 27 учнів у класі;
- при вивченні другої іноземної мови (німецької) - в 7-9-х класах клас ділиться на дві групи з кількістю не менше 8 учнів у кожній;
- при проведенні уроків з фізичної культури у 10-11-х класах (окремо для хлопців і дівчат; більше 27, але не менше 8 учнів у групі);
- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів у 2-4-х, 5-11-х класах (клас ділиться на 2 групи, але не менше 8 учнів у групі);
- при проведенні уроків з трудового навчання у 5–9-х класах при кількості більше, ніж 27 учнів у класі.

Поділ класу на групи при вивченні предмета «Захист України» здійснюється окремо для юнаків та дівчат.

Навчальні предмети інваріантної складової робочого навчального плану викладатимуться за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Курси за вибором, спецкурси, факультативи та регіональна програма «Харківщинознавство» викладатимуться за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України (додаток 21).

Розділ 7.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні школи розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний «продукт» діяльності школи відповідає ідеальній «моделі» випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, ковчингах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно- правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, наявність інтернету – 2 рази на рік);
- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, зовнішнє незалежне оцінювання – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробуваннях – протягом навчального року);
- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ України та за її межами - 1 раз на рік).

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти школи є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в школі;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу школи;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища школи;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;

- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

Розділ 7.

Процеси розвитку, виховання і соціалізації в ліцеї

Виховання учнів у навчальному закладі здійснюється під час проведення уроків, у процесі позаурочної та позашкільної роботи. Цілі виховного процесу в навчальному закладі визначаються на основі принципів, закладених у Конституції та законах України, інших нормативно-правових актах.

Весь навчально-виховний процес у школі зорієнтований на учня, розвиток його талантів, виховання на цінностях, цінностях загальнолюдських, цінностях поваги до іншої людини, цінностях любові до власної країни. Це пронизує весь зміст освіти і весь процес навчання. Виховання позитивних рис характеру та чеснот здійснюється через наскрізний досвід та зміст освіти.

Роль окремих виховних моментів під час навчання за наскрізними темами різна і залежить від їх мети і змісту та від того, наскільки тісно той чи інший захід пов'язаний із конкретною наскрізною темою, життєвим досвідом учнів та їх інтересами. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального та виховного середовища, а зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного розвитку учня.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p> <p>На базі школи працює гурток «Лісівники – дендрологи», який сприяє розвитку саме цієї компетентності. В рамках роботи даного гуртка планується у найближчі роки працювати над проектами «Зелене місто», «Очистимо планету від пластику», «Вторинне використання паперу». Можливі екологічні уроки на відкритому повітрі для учнів початкової школи. Лідери учнівського самоврядування виступили з пропозицією чотири рази на рік проводити толоку поблизу та на території школи. Клуб «Екології та спорту» запропонував учням школи I ступеня взяти участь в акції «Годівничка»(з метою виготовлення та розміщення годівничок на території масиву) та в проектах «Бути здоровим – модно», «Діти за гуманне ставлення до тварин».</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія</p>

	<p>освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>У рамках розвитку соціальної і громадянської компетентності діє учнівське самоврядування, яке намагається втілити принципи і механізми функціонування суспільства в межах школи. У подальшому учнівський та учительський колективи намагатимуться діяти так, щоб активна участь у житті школи викликала в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — був націлений на формування порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Прикладом вчителя, що покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до світу, є керівник «Євроклубу», який вчить не тільки поважати товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень, а й поцінувати все надбання цивілізації. В рамках роботи клубу впроваджуються міжнародні проекти для учнів 1-4 класів «Дорога у Європу», для учнів 5-7 класів «Ми всі рівні = ми всі різні», для учнів 8-10 класів «Стріт арт: мистецтво чи вандалізм».</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище і буде реалізуватися упродовж двох наступних років через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я під час занять гуртка «Дорослішай на здоров'я» серед учнів 6-7 класів, та під час занять гуртка «Формування здорового способу життя та профілактика ВІЛ/СНІДу» серед учнів 9-11 класів; для учнів 1-4 класів психологічна служба школи планує провести навчальні квести «Здоровим будь» та «Здоровий дух у здоровому тілі». Текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів розробили упродовж травня – червня творча група класних керівників під керівництвом учителя з основ здоров'я для інформування про можливі негативні наслідки в разі не виконання правил дорожнього руху. Упродовж двох років традиційно звертатиметься увага на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Психологічна служба школи разом із класними керівниками спланувала і розробила ряд заходів спрямованих на вирішення проблем пов'язаних з саморегуляцією поведінки у діяльності та спілкуванні, використання вільного часу з урахуванням можливостей і потреб, формування та реалізації валеологічної культури у внутрішкільному житті: «Моніторинг психологічного та емоційного стану учнів у навчально-виховному процесі», інформування класних керівників про результати моніторингу та залучення педагогічного й учнівського колективів до співпраці у вирішенні питань і проблем, що виникли. Заплановані інтерактивні акції, фут-квести, психологічні практикуми, тренінгові заняття зроблять приємним пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач та зможуть викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів. В рамках розвитку учнівської підприємливості та фінансової грамотності буде спрямована у подальші 2 роки робота учнівського самоврядування, яке вже виступило з ініціативою про проведення у 2018/2019</p>

	н.р. благодійних ярмарок 4 рази на рік з метою здійснення заощаджень для благодійних цілей. Крім того з метою формування економного ставлення до природних ресурсів заплановано збір макулатури та пластику, зароблені кошти будуть витрачені для закупівлі енергозберігаючих ламп.
--	---

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання та виховної діяльності, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких на засіданнях клубів звітують про виконану роботу перед комісією, до складу якої увійдуть учні, батьки, вчителі.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Розділ 8.

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм ліцея на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника (додаток 1,2).

II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ І СТУПЕНЯ

Навчальний план ХЛІ №68 на 2023/2024 навчальний рік складено на підставі наказів Міністерства освіти і науки України про типові освітні програми:

- для 3-А класу з українською мовою навчання, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» - Освітня програма початкової школи НППІ «Інтелект України», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.02.2021 № 140 – додатки 1,3;
- для 1–2-х класів з українською мовою навчання – за Типовою освітньою програмою розробленою під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1272 – додатки 2,4;
- для 3-4-х класів з українською мовою навчання – за Типовою освітньою програмою розробленою під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 – додатки 6,7;
- для дітей з інтелектуальними порушеннями - до Типової освітньої програми згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 816 (таблиця 1), додаток – 5,8.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Початкова освіта має такі цикли, як 1-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Перший цикл початкової освіти допоможе учню звикнути до шкільного життя:

- Навчальні заняття і час на їхнє виконання будуть враховувати індивідуальні особливості
- Навчальний матеріал учителям можна буде інтегрувати в змісті споріднених предметів або вводити до складу предметів у вигляді модулів
- Обсяг домашніх завдань буде обмежено
- Навчання буде організовано через діяльність ігровими методами як у класі, так і поза його межами
- Оцінки не будуть виставлятися, найважливішим завданням учителя буде підтримувати в кожному учневі впевненість і мотивацію до пізнання.

У перших класах створені вісім навчальних осередків:

- навчально-пізнавальної діяльності (з партами/столами)
- змінні тематичні осередки (дошки/фліп-чарти/стенди для діаграм з ключовими ідеями);
- гри (настільні ігри, інвентар для рухливих ігор);
- художньо-творчої діяльності (полички для зберігання приладдя та стенд для змінної виставки дитячих робіт);
- куточок живої природи для проведення дослідів (пророщування зерна, спостереження та догляд за рослинами, акваріум);
- відпочинку (з килимом для сидіння та гри, стільцями, кріслами-пуфами, подушками з м'яким покриттям);
- дитяча класна бібліотечка;
- осередок вчителя (стіл, стілець, комп'ютер, полиці/ящики, шафи для зберігання дидактичного матеріалу тощо).

Оцінювання учнів перших класів буде здійснюватися за чотирирівневою системою: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату з допомогою вчителя», «потребує значної уваги та допомоги». (Листи МОН України від 18.05.2018 № 2.2-1250, від 21.05.2018 № 2.2-1255 «Формувальне оцінювання учнів 1 класу»).

Вимоги до обов'язкових результатів навчання

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та

культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

***Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість
і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін***

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2695 годин/навчальний рік: для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані закладу (далі –навчальний план).

Навчальний план відображає зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів; передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети; охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації, враховує особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Варіативна складову навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової;

- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (етика, риторика, рідний край, хореографія тощо);
- індивідуальні заняття та консультації.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 1-х класів з українською мовою навчання

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		1-А,Б,В
Мовно-літературна (українська мова)	Українська мова і літературне читання	7
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	2
Математична	Математика	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		19+3
Варіативна складова. Входить в ГДНН		1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної		1

складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	
Я- учасник дорожнього руху (курс за вибором)	1
Разом:	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 1-х класів з українською мовою навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		Волошин М., Костромицький А.
Мовно-літературна (українська мова)	Українська мова і літературне читання	7
Математична	Математика	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		20
Корекційно-розвивальна робота	Розвиток мовлення	4
	Лікувальна фізкультура (ритмика)	2
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додатковий час на предмети, факультативи індивідуальні заняття та консультації		3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 2-х класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		2-А,Б,В
Мовно-літературна	Українська мова. Читання	7
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		21+3
Варіативна складова. Входить в ГДНН		1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		
Я- учасник дорожнього руху (курс за вибором)		1
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 3-х класів з українською мовою навчання
за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		3-А
Мовно-літературна	Українська мова	6
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)	Я пізнаю світ	8+1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	1

Фізкультурна	Фізична культура	2
Усього		22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять з «Я пізнаю світ»		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Загальна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 3-х класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		3-Б,В,Г
Інваріантна складова		
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		22+3
Варіативна складова. Входить в ГДНН		1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Я – учасник дорожнього руху (курс за вибором)		1
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 3-х класів з українською мовою навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		Без ручко Т., Жиліна Д.
Мовно-літературна (українська мова)	Українська мова. Літературне читання	3,5 3,5
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Трудове навчання	2
Мистецька	Мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		21
Корекційно-розвивальна робота	Розвиток мовлення	4
	Лікувальна фізкультура (ритмика)	2
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додатковий час на предмети, факультативи індивідуальні заняття та консультації		3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 4-х класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		4-А,Б,В,Г
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1

	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		22+3
Варіативна складова. Входить в ГДНН		1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Я – учасник дорожнього руху (курс за вибором)		1
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ II СТУПЕНЯ

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) ХЛ №68 розроблена на основі Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ МОН України від 20.04.2018 №405).

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладу складає 5845 годин/навчальний рік: для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані закладу (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів, передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової;
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (етика, історія релігій та культур, риторика, логіка, рідний край, хореографія, креслення, основи споживчих знань, світ професій тощо);
- індивідуальні заняття та консультації.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

У класах з поглибленим вивченням окремих предметів дозволяється навчальне навантаження учнів збільшувати до норм, що не перевищують санітарно-гігієнічних.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань закладу. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій

		<p>формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою</p>

	компетентність	<p>інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних</p>

		засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий</p>

		<p>вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
 - предмети за вибором;
 - роботу в проектах;
 - позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;

- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
 - оновлення методичної бази освітньої діяльності;
 - контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 5-тих класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		5-А,Б,В,Г
<i>Інваріантна складова</i>		
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Друга іноземна мова (німецька)	2
	Зарубіжна література	2
Математична	Математика	4
Природнича	Пізнаємо природу	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1
	Етика	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	2
Інформатична	Інформатика	1
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Мистецтво	2
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом		28+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0
<i>Варіативна складова</i>		
Разом		28+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 6-тих класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		6-А,Б,В,Г,Д
<i>Інваріантна складова</i>		
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Друга іноземна мова (німецька)	2
	Зарубіжна література	2
Математична	Математика	5
Природнича	Пізнаємо природу	2
	Географія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1
	Етика	1

Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2
Інформатична	Інформатика	1
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Мистецтво	2
	Хореографія	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом		31+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0
Гранично допустиме навчальне навантаження		31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

7-тих класів з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Мови і літератури		7-А
	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська)	4
	Друга іноземна мова (німецька)	2
Суспільство-знавство	Зарубіжна література	2
	Історія України	1
Мистецтво	Всесвітня історія	1
	Мистецтво	2
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом:		29+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1
Індивідуальні заняття з історії України		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

7-тих класів з поглибленим вивченням математики

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Мови і літератури		7-Б
	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Зарубіжна література	2

Суспільство-знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	4
	Геометрія	3
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		0
Разом		30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2
Логіка (факультатив)		1
Індивідуальні заняття з інформатики		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

7-тих класів з поглибленим вивченням української мови

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		7-В,Г
Мови і літератури	Українська мова	5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	2
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		0
Разом		30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1,5
Індивідуальні заняття з української літератури		1,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
8-тих класів з поглибленим вивченням української мови

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		8-А
Мови і літератури	Українська мова	4
	Українська література	4
	Іноземна мова (англійська)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		0
Разом		31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		0,5
Харківщинознавство (спецкурс)		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
8-тих класів з поглибленим вивченням математики

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		8-Б,В
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	4
	Геометрія	4
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3

Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів	0
Разом	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	0,5
Харківщинознавство (спецкурс)	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	33+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 9-тих класів з поглибленим вивченням географії

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		9-А
Мови і література	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	3
	Географія	3
	Фізика	3
	Хімія	3
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		0
Разом		32+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		0,5
Харківщинознавство (спецкурс)		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 9-тих класів з поглибленим вивченням української мови

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		9-Б
Мови і література	Українська мова	4
	Українська література	3,5
	Іноземна мова (англійська)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1

Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		0
Разом		32+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		0,5
Харківщинознавство (спецкурс)		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 9-тих класів з поглибленим вивченням інформатики

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		9-В
Мови і література	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		0
Разом		32+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2
Харківщинознавство (спецкурс)		0,5
Індивідуальні заняття з інформатики		1,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

IV. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ ІІІ СТУПЕНЯ

Освітня програма загальної середньої освіти ІІІ ступеня (профільна середня освіта) ХЗОШ №68 розроблена на основі Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (Наказ МОН України від 20.04.2018 №408).

На виконання Закону України «Про освіту»(стаття 12) у закладі учні отримують академічне профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, і поглибленого вивчення окремих предметів (економіка, математика) з урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти з орієнтацією на продовження навчання на вищих рівнях освіти;

***Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість
і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.***

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані закладу (далі –навчальний план).

Навчальний план для 10-11 класів закладу розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

У навчальному плані зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту

Частину навчальних годин призначено для забезпечення профільного економічного спрямування навчання в старшій школі.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети (економіка, математика), що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомити учнів із галузями знань, не представленими в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання тощо.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним</p>

		<p>рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові</p>

		<p>системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без</p>

		передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.
-

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопродметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

***Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття
профільної середньої освіти***

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись

із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

10-А,Б класів з навчанням українською мовою суспільно-гуманітарного напрямку історико-правового профілю

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	10-А,Б
Базові предмети	29
Українська мова	4
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англійська)	3
Іноземна мова (німецька)	2
Історія України	2,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3
Інформатика	1,5
Мистецтво	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2
Методи розв'язання задач з математики (факультатив)	1
Здоров'я, безпека, життя людини (факультатив)	0,5
Взаємини України і Євросоюзу (факультатив)	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня:	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

10-В класу з навчанням українською мовою суспільно-гуманітарного напрямку історико-правового профілю

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	10-В
Базові предмети	29
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англійська)	3
Історія України	3
Всесвітня історія	1,5
Громадянська освіта	2
Правознавство	3

Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3
Інформатика	1,5
Мистецтво	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2
Взаємини України і Євросоюзу (факультатив)	0,5
Здоров'я, безпека, життя людини (факультатив)	0,5
Методи розв'язання задач з математики (факультатив)	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня:	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

11-А,Б класів з навчанням українською мовою філологічного напрямку української філології профілю

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	11-А,Б
Базові предмети	28
Українська мова	4
Українська література	4
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англійська)	3
Іноземна мова (німецька)	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3
Інформатика	2
Мистецтво	1
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2
Взаємини України і Євросоюзу (факультатив)	0,5
Здоров'я, безпека, життя людини (факультатив)	0,5
Методи розв'язання задач з математики (факультатив)	1

Гранично допустиме навчальне навантаження на учня:	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

V. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Навчальні предмети інваріантної складової навчального плану викладатимуться за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Курси за вибором, спецкурси, факультативи та регіональна програма «Харківщинознавство» викладатимуться за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

В освітній програмі Харківської
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №68
Харківської міської ради Харківської
області на 2020/2021 навчальний рік

пронумеровано, прошнуровано

55 (п'ятдесят п'ять) сторінок

Директор _____ В.В. БУТІВЧЕНКО